

CAM KẾT TRÌ GIỮ ĐẠO ĐỨC KIÊN ĐỊNH CỦA CHATRAL RINPOCHE

Zach Larson

Chatral Rinpoche nổi danh trong cộng đồng Tây Tạng bởi giới luật tâm linh vô song của ngài, đặc biệt là khi xảy ra việc ngài tự chế không ăn thịt. Ăn thịt là một phương diện kiên cố của văn hóa Tây Tạng và rất ít người có thể kiêng thịt lâu dài. Đức Đạt Lai Lạt Ma trở thành người ăn chay vào năm 1966, nhưng khi Ngài mắc bệnh viêm gan B, các bác sĩ Tây Tạng chữa bệnh cho Ngài đã nài nỉ Ngài ăn thịt trở lại, và cho tới ngày hôm nay Ngài vẫn tiếp tục dùng thịt với mức độ vừa phải. Một ít Đạo sư đương thời – chẳng hạn như Kangyur Rinpoche – cũng nổi tiếng là những người ăn chay nghiêm túc nhưng đó chỉ là ngoại lệ.

Khi tôi ở Đại Học Wisconsin – trong Chương trình Nepal năm 2000, tôi nghiên cứu về cách người Tây Tạng suy nghĩ về sự hội tụ có tính chất văn hóa của Phật Giáo và việc ăn thịt, và Chatral Rinpoche là một trong những người chính yếu tôi đã phỏng vấn. Đây là một vài trích dẫn từ cuộc phỏng vấn đó.

Hỏi: Tại sao ngài ngừng ăn thịt? Ngài bao nhiêu tuổi khi lập quyết định này?

Đáp: Trong nhiều bản văn của Phật Giáo Nguyên thủy và Đại thừa có nói rằng ta không nên ăn thịt. Cũng tương tự như thế, một bản văn Kim Cương thừa nói rằng ta không nên hưởng thụ thịt và rượu. Vì thế tôi đang đi theo những giáo huấn của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni. Là một người tu hành, tôi không dùng thịt hay rượu và đồng thời tôi cố gắng bảo những người khác tránh dùng những món này. Đây là lý do của tôi – tôi đang nỗ lực để thúc đẩy người khác. Khi tới Bodhgaya tôi 47 tuổi và trước tất cả chư Phật và Bồ Tát tôi đã lập một lời nguyện từ bỏ thịt và rượu.

Hỏi: Vì sao ngài nghĩ rằng thói quen ăn chay là một phương diện quan trọng của việc thực hành Pháp?

Đáp: Nếu bạn dùng thịt, điều đó đi nghịch lại những giới nguyện bạn đã thọ khi tìm kiếm sự nương tựa nơi Phật, Pháp và Tăng đoàn. Bởi khi bạn ăn thịt bạn phải cướp đi mạng sống của một chúng sinh. Vì thế tôi từ bỏ

việc này.

Hỏi: Một vài người tuyên bố rằng ta có thể cứu giúp các thú vật mà ta ăn bằng cách cầu nguyện cho chúng, và như thế ăn thịt là một hành động từ bi. Là một trong các yogi và Lạt ma thành tựu nhất, ngài nghĩ sao về sự khẳng định này?

Đáp: Với những năng lực siêu nhiên có được nhờ một vài thiền định, quả là có một vài vị chứng ngộ có thể làm các thú vật đã chết sống lại và giúp chúng đạt được một tái sinh hay giác ngộ cao hơn bằng cách tiêu thụ một ít thịt của chúng. Nhưng điều này không được thực hiện để làm phương tiện sinh sống mà chỉ vì mục đích cứu giúp thú vật đó. Cá nhân tôi không có năng lực đó và vì thế tôi không bao giờ ăn thịt. Dùng thịt trong thực đơn hàng ngày thì khác xa việc ăn thịt để giải thoát một chúng sinh bằng những năng lực siêu nhiên. Tôi chỉ là một hành giả bình thường thực sự không có những phẩm tính này. Vì thế, nếu tôi ăn thịt thì cũng chẳng khác gì bạn hay bất kỳ cư sĩ nào khác ăn thịt. Tôi sẽ phạm tội và mắc phải nghiệp xấu. Tôi không giả vờ như thể mình có những năng lực đặc biệt và ăn thịt, tôi chỉ tránh dùng thịt.

Hỏi: Ngài có biết các Lạt ma khác là người ăn chay?

Đáp: Tôi biết nhiều Lạt ma xứ Tây Tạng. Đó là những người ăn chay thuộc phái Nyingma, Sakya và Geluk ở Tây Tạng. Tuy vậy, so với số Lạt ma ăn thịt thì những Lạt ma ăn chay rất ít. Hiện nay tôi 88 tuổi (vào năm 2000) và trải qua kinh nghiệm của tôi, tôi đã gặp nhiều Lạt ma ở Kham, Amdo – mọi miền của Tây Tạng – là những người không ăn thịt. Có những Lạt ma ăn thịt và có những Lạt ma không ăn. Tại tu viện của tôi ở Tây Tạng cũng có những Lạt ma ăn thịt và những Lạt ma ăn chay.

Hỏi: Nhiều hành giả Phật Giáo ở Hoa Kỳ ăn thịt bởi các Lạt ma Tây Tạng của họ ăn thịt. Ngài nghĩ thế nào về điều này?

Đáp: Nhiều đại thành tựu giả ở Ấn Độ đã uống một lượng rượu khổng lồ và phát triển những năng lực thần thông. Một trong những đại thành tựu giả này là ngài Virupa đã uống rượu suốt ngày, treo mặt trời trên không trung và ngăn không cho nó lặn. (1) Naropa, Tilopa.. là những Đạo sư vĩ đại. Nếu bạn có thể đạt được những năng lực siêu nhiên, bạn không cần phải theo khuôn mẫu của những người bình thường và bạn có thể uống rượu và ăn thịt. Những vị có các năng lực siêu nhiên vẫn có thể ban những giáo lý vĩ đại và làm lợi lạc tất cả chúng sinh. Vì thế, nếu những vị Thầy ở Mỹ thuộc cấp độ đó, bạn hãy yêu cầu tất cả những bằng hữu của bạn cùng tham gia việc uống rượu và ăn thịt với họ. Việc này hoàn toàn phụ thuộc vào cấp độ chứng ngộ ta đã thành tựu. Một Lạt ma hưởng thụ thịt và rượu vẫn có thể đưa dẫn người khác trên con đường đúng đắn, với điều kiện là

họ đã phát triển những năng lực siêu nhiên.

Hỏi: Ngài thấy các Phật tử Tây Tạng ở hải ngoại đang thực hiện một nỗ lực chân thành nhằm giảm bớt việc tiêu thụ thịt của họ và trở thành người ăn chay, hay việc ăn thịt đã trở thành một phương diện kiên cố của văn hóa Tây Tạng?

Đáp: Ở Tây Tạng chỉ có thịt và *tsampa* (2), không có lương thực chính yếu khác. Tây Tạng ở trên cao và khí hậu như ở một lãnh nguyên (tundra). Ở đó không có nhiều rau trái. Sau khi tới miền Nam Á, bạn thực sự không phải theo tục lệ dùng thịt và *tsampa* của Tây Tạng. Có nhiều loại trái cây và rau, những món phụ đầy bổ dưỡng – tất cả là những thực phẩm tốt lành. Mọi sự đều sẵn sàng. Vì thế thực sự không cần nói về những tục lệ của Tây Tạng như một sự bào chữa cho việc ăn thịt. Theo kinh nghiệm của tôi thì không ăn thịt có nhiều lợi lạc. Tôi đã 88 tuổi và từ khi ngừng ăn thịt, tôi không mắc chứng bệnh trầm trọng nào. Khi ngủ, tôi ngủ ngon lành. Khi thức dậy, tôi có thể bước đi tức thì. Khi đọc Kinh điển, mắt tôi có thể nhìn thấy thật rõ ràng. Tôi có thính giác rất tốt và có thể nghe thật chăm chú. Đây là những phẩm tính mà tôi đã kinh nghiệm từ việc kiêng thịt. Tôi không mắc bệnh hay chết khi ngừng ăn thịt; tôi không gặp những hậu quả xấu. Tôi có thể du hành bằng xe hơi, máy bay hay xe lửa mà không nôn mửa hay chóng mặt và tôi chẳng bao giờ nhức đầu. Tôi là một con người được hình thành bằng thịt và máu giống như bất kỳ ai khác và là bằng chứng cho thấy việc từ bỏ thịt không làm ta bệnh tật giống như nhiều người Tây Tạng dường như nghĩ như thế. Tôi đang nói với anh bằng kinh nghiệm riêng của tôi; chỉ có những điều tốt lành đến với tôi từ việc từ bỏ thịt.

Hỏi: Nhiều người Tây Tạng đã trích dẫn một đoạn Kinh nói rằng nếu ta không nghe, không thấy hay không nghi ngờ về món thịt được đặc biệt dành cho ta, thì món thịt ấy có thể dùng được. Ngài trả lời ra sao về điều này?

Đáp: Nếu con vật bị giết mà ta không nhìn thấy thì điều đó giống như ăn cắp một thứ gì đó mà không bị bắt. Nếu bạn sử dụng lý cứ này thì việc ăn cắp đó cũng được coi là đáng tán thưởng. Bạn có thể nói điều gì như bản mà không bị người khác nghe thấy – như thể bạn cần có chứng cứ để xét đoán điều đó có phải là một tội lỗi hay không. Những điều họ nói là không đúng. Sát sinh, trộm cắp và những hành vi tiêu cực khác chẳng bao giờ có thể thoát khỏi hậu quả. Cho dù những người khác không nhìn thấy nhưng các Bôn tôn, chư Phật và Bồ Tát nhìn thấy bạn đang làm những điều đó. Có một câu tục ngữ Tây Tạng nói rằng cho dù bạn không bị bắt gặp đang phạm một tội lỗi, nhưng chư thiên bắt quả tang bạn trong mọi lúc. Không thể làm bất kỳ điều gì không bị nhìn thấy – bạn luôn luôn bị các Bôn tôn quan sát. Các ngài nhìn thấy và hiểu những gì bạn làm – các ngài biết rằng bạn đã trợ giúp cho việc giết chết một con vật bằng cách mua thịt. Đây là

câu trả lời của tôi.

Hỏi: Một vài tu sĩ nói với con rằng bởi các côn trùng bị giết trong quá trình sản xuất gạo và những loại rau trái khác cho nên thực sự không có gì khác biệt trong việc dùng những thực phẩm này và ăn thịt. Ngài nghĩ thế nào về điều này?

Đáp: Điều này có nghĩa là bạn không ăn bất kỳ thứ gì và sẽ chết đói. Nếu bạn nói rằng bạn đi trong một tháng mà không giết côn trùng khi dùng thực phẩm thì bạn sẽ chết. Nếu bạn chết, đời người quý báu này bị uổng phí. Vì thế nếu bạn để thân thể bạn bị hủy hoại thì điều đó có nghĩa là bạn đang tự tử, bạn đang tự giết mình. Khi nhìn thấy côn trùng trong gạo, bạn có thể thường xuyên lấy ra và thả chúng. Bạn không nhất thiết phải giết hại chúng sinh để ăn. Nhưng khi ta bước đi ta dẫm nát nhiều côn trùng dưới bàn chân. Ta có thể không nhìn thấy hay nhận ra chúng, hẳn là ta đang giết hại chúng. Không tỉnh giác không có nghĩa là ta không tạo ra bất kỳ tội lỗi nào, bởi xét cho cùng thì nhân và quả luôn luôn có ở đó.

Sau cuộc phỏng vấn, Rinpoche nói với tôi: “Hôm nay bạn tới hỏi tôi những điều này và tôi đã trả lời chúng. Điều này thật tốt. Tôi rất sung sướng. Bạn đã ghi lại cuộc trò chuyện của tôi, vì thế bạn nên thuật lại cho mọi người. Chúng ta đang ở tại hang động của Guru Rinpoche. Ở nơi đây, chúng ta đang trao đổi những câu hỏi và trả lời. Cho những người khác nghe những điều này thì thật tốt. Khi bạn thực hiện cuốn sách của bạn, hãy đưa buổi phỏng vấn của tôi vào phần đầu. Cảm ơn bạn.

Tu viện của Rinpoche ở Yangleshod có treo hai tấm biển trên đó ghi những điều liên quan tới việc ăn thịt. Tấm biển thứ nhất viết bằng tiếng Tây Tạng, Nepal và Anh ngữ và là một trong những vật đầu tiên bạn nhìn thấy khi tới gần tu viện.

Tấm biển có kích thước bốn mét vuông ghi:

TUYỆT ĐỐI NGĂN CẤM DÙNG THỊT, ĐỒ UỐNG CÓ CHẤT CÒN VÀ THUỐC LÁ CŨNG NHƯ ĐÁNH BÀI HAY CỜ BẠC TRONG TU VIỆN PHẬT GIÁO NÀY.

Một trong những giới luật chính yếu trong Phật Giáo là kèm chế không dùng các chất gây say, cùng với việc cố gắng không sát sinh, trộm cắp, nói dối và tà dâm. Có ít Phật tử Tây Tạng ở ngoài truyền thống tu viện trì giữ nghiêm túc giới luật này và những hành giả Nyingma được coi là có uống rượu. Rinpoche không tha thứ cho điều này trong những đệ tử của ngài. Có một việc xảy ra cách đây vài năm khi các đệ tử của một Lạt ma quá cố tới xin Rinpoche ban phước. Các đệ tử này đặt một tấm hình của Lạt ma quá cố này trong phòng của Rinpoche. Khi Rinpoche nhìn thấy tấm hình, ngài nói: “Người này là một kẻ nghiện rượu và đã gây bẽ các giới luật của

ông ta, đừng để tấm hình này trong phòng tôi, hãy cất nó đi!” Khi vị thị giả lấy tấm hình ra khỏi khung gỗ thì bên dưới có một tấm hình khác. Rinpoche hỏi người trong hình là ai và được cho biết đó là con trai của vị Lạt ma quá cố và cũng là một người nghiện rượu nặng. Rinpoche tuyên bố: “Cha nào con nấy. Hãy lấy cả hai tấm hình của họ ra!”

Đối với việc hút thuốc, Rinpoche nói:

“Khuyết điểm chính yếu của việc hút thuốc là nó sẽ đóng kín lỗ mở Brahma (Phạm Thiên) trên đỉnh đầu ta. Vì thế vào lúc chết, ta sẽ rất khó thực hành *phowa* (3) khi nỗ lực làm tâm thức ta xuất ra từ đó, tự giải thoát khỏi luân hồi sinh tử hay đi tới ba cõi giới cao. Vì lợi lạc của bản thân và những người khác, các hành giả Giáo Pháp hoàn toàn không nên hút thuốc!”

Tám biển thứ hai được treo bên ngoài khu vực thờ phụng chính và viết bằng chữ Tây Tạng và Anh ngữ: ***“Trong khi dùng thịt của một con vật để làm béo tốt thân thể ta, làm sao ta có thể thực hành lòng bi mẫn chân chính? Vì sức khỏe của bạn, vì môi trường và vì các thú vật, hãy ngừng lại tập quán dơ bẩn này.”*** Tám áp phích lớn này được đặt trong một khung bảo vệ được thực hiện bởi một nhóm bảo vệ quyền lợi của thú vật tại tu viện Dzogchen ở miền Nam Ấn Độ và nó cho ta thấy Rinpoche hết sức coi trọng giới đức này.

Một bạn thân của gia đình Chatral Rinpoche là Pema, con gái của vị Thầy Nyingma vĩ đại Tarthang Tulku Rinpoche. Trong cuộc phỏng vấn do tôi thực hiện vào năm 2000, bà đã cho tôi một vài hiểu biết sâu sắc về tầm quan trọng của việc ăn chay trong thực hành lòng bi mẫn của Chatral Rinpoche. Bà nói: “Việc ăn thịt rất dữ dội trên hệ thống ra-đa tâm linh của Chatral Rinpoche có nối kết rất khăng khít với các thú vật. Ngài yêu thương thú vật. Ngài thích xem phim ảnh trên máy truyền hình về đời sống hoang dã. Lòng đại bi đã khiến ngài ngưng ăn thịt. Ngài cống hiến tất cả tiền bạc của ngài để cứu 70 xe vận tải đầy cá ở Calcutta. Đó là hoạt động hàng năm quan trọng nhất của ngài. Ngài cầu nguyện cho từng xô cá đổ xuống biển, cố gắng đưa chúng tới những cảnh giới cao hơn. Trong Pháp, không chỉ là vấn đề không làm điều gì – chẳng hạn như ăn thịt – mà còn là bảo vệ đời sống một cách tích cực. Rinpoche đã sống điều đó. Ngài được nối kết như thế trên một bình diện rộng lớn với chúng sinh và nỗi khổ của họ. Rinpoche bị lôi tới những nơi tăm tối, tội lỗi, đầy sát khí – tới những khu vực tế lễ thú vật của tín đồ Ấn giáo. Có lần ngài đưa cô con gái Saraswati của ngài và tôi tới nơi đó. Cảnh vật bên ngoài rất đẹp với hoa và nghệ thuật điêu khắc. Ngài mua một ít chim trong một cái lồng và thả chúng trên đỉnh mái nhà. Sau đó chúng tôi đi tới nơi hiến tế dê. Thoạt đầu tôi nhắm mắt lại, nhưng sau đó tôi nhìn thấy những con dê ngây thơ bị giết và máu tung tóe khắp nơi. Tôi chết khiếp. Rinpoche bước trên máu dê thật điềm đạm như thể ngài đang thiền hành. Ngài không bối rối chút nào bởi điều đó. Tôi cho rằng ngài đang cố dạy chúng tôi bài học về sự vô úy và nhẫn

nại khi đối diện với đau khổ./.

Nguyên tác: “**Chatral Rinpoche’s Steadfast Commitment to Ethics**”

by **Zach Larson**

www.shabkar.org/download/pdf/Steadfast_Commitment_to_Ethics.pdf

Bản dịch Việt ngữ của Thanh Liên

Chú thích:

(1). Một buổi tối Đạo sư vĩ đại Virupa đang uống rượu ở một quán rượu và người phục vụ ở quầy rượu bảo ngài rằng cho tới khi mặt trời lặn ngài có thể uống bao nhiêu cũng được mà không phải trả tiền. Vì ngài không mang nhiều tiền, ngài cắm *purba* (lưỡi dao nghi lễ) của ngài trên mặt đất nơi lằn ranh giữa bóng tối và ánh nắng mặt trời, khiến chúng đứng yên một chỗ và ngăn cản không cho mặt trời lặn.

(2). Tsampa: bột mì làm bằng lúa mạch nướng hay các loại hạt khác. Một loại thực phẩm chính ở Tây Tạng.

(3). Phowa là thực hành phóng xuất tâm thức ta qua kinh mạch trung ương của thân, phóng nó ra ngoài qua đỉnh đầu, được gọi là “cửa Phạm Thiên.” Khi ấy, tâm thức được hình dung như đi vào trái tim của Đức Phật A Di Đà. Theo cách này, vào lúc chết, ta có thể kiểm soát tốt hơn nữa bản tánh của hóa thân kế tiếp của ta.